

VILLKOREN FÖR ERHÅLLANDE AV MILJÖSTÖDETS BASSTÖD ENLIGT LANDSKAPSFÖRORDNINGEN OM JORDBRUKETS MILJÖSTÖD OCH KOMPENSATIONSBIDRAG (ÅFS 17/2000)

Nedan återges förordningstexten i sin helhet till de delar som berör miljöstödet basstöd. Endast den officiellt antagna texten som offentliggjorts i Ålands författningssamling är juridiskt bindande.

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna förordning finns bestämmelser om stöd för miljövänligt jordbruk (miljöstöd) och stöd för mindre gynnade områden (LFA-kompensationsbidrag) som avses i landskapslagen om verkställigheten av den gemensamma jordbrukspolitiken inom EG (55-/1995).

2 §

Definitioner

I denna förordning förstås med

1) **jordbrukare:**

a) en fysisk person som bedriver jordbruk eller trädgårdsodling,

b) en sammanslutning, ett dödsbo, ett öppet bolag, ett kommanditbolag, ett aktiebolag eller ett andelslag som består av fysiska personer och bedriver jordbruk eller trädgårdsodling, förutsatt att bolagsmännen i det öppna bolaget, de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget eller medlemmarna i andelslaget genom att själva delta i arbetet bedriver jordbruk eller trädgårdsodling; i fråga om ett aktiebolag förutsätts att över hälften av aktiebolagets röstetal direkt innehas av personer som genom att själva delta i arbetet bedriver jordbruk eller trädgårdsodling,

c) en kommun, landskapet, staten, en församling, en stiftelse, en registrerad förening, en lantbruksskola eller en försöksstation som bedriver jordbruk eller trädgårdsodling.

2) **makar:** personer som ingått äktenskap med varandra och i 7 § 3 mom. inkomstskattelagen (FFS 1535/1992) avsedda personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden.

3) **åker:** ett område på vilket det under normala omständigheter permanent odlas jordbruksgrödor eller trädgårdsväxter. Som åker räknas också ett odlingsområde vid en plantskola för skogsträd, ett område som använts som hö- eller betesvall under högst nio år, ett område som inte har odlats på mindre än tio års tid och ett nyröjt område där den röjda arealen kan plöjas och besås.

4) **gårdsbruksenhet:** en helhet som består av en eller flera produktionsenheter och som en enskild jordbrukare eller enskilda jordbrukare besitter i egenskap av ägare, arrendator eller med stöd av annan nyttjanderätt.

5) **trädgårdsodling:** odling av grönsaker, frukt, bär samt prydnads- och plantskoleväxter på friland.

6) **basskifte:** en åker eller något annat jordbruksområde som hör till en gårdsbruksenhet och som avgränsas av ett vattendrag, ett gränsdike, ett utfallsdike, en väg, en skog, en kommungräns eller motsvarande. Ett basskifte omfattar endast ett markanvändningsslag.

7) **jordbruksskifte:** ett odlingsområde inom ett basskifte som odlas med en bestämd gröda, trädesrättighetsareal, icke odlad åker som sköts, träda som anknyter till odlingen eller som tillfälligt inte odlas

8) **naturbete:** ett inhägnat eller ett naturligt avgränsat markområde som inte har odlats och som inte har utsatts för bearbetnings-, gödslings- eller bekämpningsåtgärder i syftet att höja produktionen. Tidigare odlade områden räknas som naturbete om marken inte varit odlad under de senaste tio åren och om det växer vall- eller örtvegetation på den.

9) **goda odlingsmetoder:** metoder där marken bearbetas och gödslas på ett ändamålsenligt sätt med beaktande av olika produktionsförhållanden. Dessutom skall sådana växtarter, -sorter och utsädesmängder användas med vilka det är möjligt att producera en skörde- och marknadsduglig skörd. Till goda odlingsmetoder hör även flyghavrebekämpning, ett tillräckligt växtskydd och skörd av grödan samt i fråga om vall att den skördas till foder eller betas. Dessutom förutsätts att jordbrukaren iakttar bestämmelserna i miljölagstiftningen.

10) **referensareal:** den del av gårdsbrukshusetens åkerareal som jordbrukaren inför i stödsystemet det första förbindelseåret och som används som jämförelsetal under återstoden av förbindelseperioden. I referensarealen kan upptas odlad åkerareal, områden som tillfälligt inte odlas, trädesrättighetsareal, icke odlad åker som sköts och träda som anknyter till odlingen,

11) **förordningen om gårdsstöd:** Rådets förordning (EG) nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitikerna och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2019/93, (EG) nr 1452/2001, EG nr 1453/2001, (EG) nr 1454/2001, (EG) 1868/94, (EG) nr 1251/1999, (EG) nr 1254/1999, (EG) nr 1673/2000, (EEG) nr 2358/71, (EG) nr 2529/2001.

12) **trädesrättighetsareal:** areal som lagts i träda på det sätt som bestäms i förordningen om gårdsstöd och sköts i enlighet med dess bestämmelser.

13) **icke odlad åker som sköts:** icke odlad åkerareal för vilken betalas gårdsstöd enligt förordningen om gårdsstöd och där de årliga skötselåtgärder som fastställts i samband med gårdsstödet vidtas.

14) **Träda som anknyter till odlingen:** sådana åkerområden som under ansökningsåret är i träda i växtföljden som hör ihop med ekologisk produktion

15) **Jord- och skogsbruksministeriets förordning om administration:** Jord- och skogsbruksministeriets förordning om administration och kontroll av direkta arealbaserade stöd (FFS 406/2006), varvid ändringar i riksförordningen skall tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna förordning

2 a §

Fastställande av bas- och jordbruksskiftets gränser samt godkännande av icke odlade områden som en del av arealen av ett bas- och jordbruksskifte

Vid fastställande av bas- och jordbruksskiftets gränser och vid godkännande av icke odlade områden inom bas- och jordbruksskiftet skall jord- och skogsbruksministeriets förordning om administration tillämpas.

Förutom de icke odlade områden som avses i 1 mom. kan i ändan av ett jordbruksskifte av odlingstekniska orsaker finnas en cirka tre meter bred vändteg som räknas med i den odlade arealen. En förutsättning för godkännande är att vändtegen omfattas av den odlingsmetod som är normal för växten. Området bredd mäts från utkanten av växtligheten till den punkt där diket och åkern möts eller till åkerns kant. Är den osådda vändtegen av odlingstekniska skäl över tre meter bred skall vändtegen bildas till ett eget jordbruksskifte. Om det på vändtegen finns både en skyddsremsa och en vändteg som lämnats av

odlingstekniska skäl kan deras sammanlagda bredd inte överstiga 3 meter. Om det på vändtegen finns en i genomsnitt tre meter bred skyddsremsa och i anslutning till den ett osått område som lämnats av odlingstekniska orsaker skall av dem bildas två separata jordbruksskiftet om inte det område som lämnats av odlingstekniska orsaker sås med vallfrö.

I fråga om fleråriga trädgårdsväxter ingår i jordbruksskiftets areal de skötselgångar som tillhör odlingsmetoden för växterna och de körgångar som är nödvändiga för att odlings och skördemaskinerna skall kunna röra sig förutsatt att de är nödvändiga för odlingen av växten i fråga och om deras storlek, läge och antal är ändamålsenliga. Skötsel- och körgångarna som är onödigt breda samt alla områden som inte hör till den odlade åkerarealen (t.ex. lagringsplatser, bevattningsdammar) skall avskiljas från det stödberättigade jordbruksskiftets areal.

I fråga om ettåriga trädgårdsväxter godkänns kör- och skötselgångar som en del av den odlade jordbruksskiftets areal endast i undantagsfall förutsatt att de är nödvändiga för odlingen av växten i fråga och om deras storlek, läge och antal är ändamålsenliga med tanke på odlingen. Gångar som godkänns som en del av den odlade arealen skall vara tillfälliga körstråk, d.v.s. de skall bearbetas årligen på samma sätt som den yta där den egentliga kulturväxten finns. Permanenta vägar i odlingen skall dras av från den odlade arealen. Även tillfälliga vägar i odlingen som blivit gräsbevuxna skall i fråga om ettåriga trädgårdsväxter dras av från den odlade arealen även om det vore möjligt att bearbeta dem t.ex. genom plöjning.

2 b §

Arealer som administrationen har godkänt

Arealer som administrationen har godkänt definieras i jord- och skogsbruksministeriets förordning om administration .

2 c §

Allmänna villkor för beviljande av stöd

Stöd kan betalas till en jordbrukare som

- 1) besitter en gårdsbruksenhet på Åland,
- 2) är varaktigt bosatt på Åland; också en sammanslutning som har registrerats på Åland anses vara bosatt i landskapet,
- 3) har en sådan gällande förbindelse eller ett sådant gällande avtal med landskapsregeringen som avses i 2o, 2p §§ och kapitel 8 och
- 4) på hela sin gårdsbruksenhet iakttar goda odlingsmetoder i enlighet med definitionen i 2 § 9 punkten.

2 d §

Stödberättigade jordbruksskiftet

Stöd kan erhållas för sådana jordbruksskiftet

- 1) som jordbrukaren har i sin besittning senast den 15 juni,
- 2) där goda odlingsmetoder används,
- 3) från vilken skörd bärgas,
- 4) som omfattas av en förbindelse enligt 2 o § och
- 5) som ingår i jordbrukarens årliga ansökan om utbetalning av stöd.

Sista sånings- eller planteringsdagen är 30 juni. Stöd kan beviljas för jordbruksskiftet som efter den 30 juni sås eller planteras med ettåriga trädgårdsväxter vilka skördas under samma år.

I delprogrammet för konventionellt jordbruk kan stöd erhållas för sådan trädesrättighetsareal och för sådan icke odlad åker som sköts på vilken det anlagts en flerårig grönträda; till sin areal kan den åkerareal som sammanlagt uppgetts på de

ovannämnda sätten eller den icke odlade åkerarealen uppgå till högst 50% av hela lägenhetens till miljöstödd årligen berättigade areal, men inte till mer än vad som odlats med goda odlingsmetoder, dock så att miljöstödd kan betalas för hela den trädesrättighetsareal som är förenlig med förordningen om gårdsstöd och som berättigar till miljöstödd. I delprogrammet för ekologisk produktion kan stöd erhållas för samtliga öppna trädor, stubbträdor, ettåriga grölträdor och fleråriga grölträdor som ingår i en normal växtföljd på gården.

LFA-kompensationsbidrag kan erhållas för trädesrättighetsareal och för icke odlad åker som sköts; till sin areal kan den åkerareal som sammanlagt uppgetts på de ovannämnda sätten eller den icke odlade åkerarealen uppgå till högst 50% av hela lägenhetens till kompensationsbidrag årligen berättigade areal, men inte till mer än vad som odlats med goda odlingsmetoder, dock så att kompensationsbidrag kan betalas för hela den trädesrättighetsareal som är förenlig med förordningen om gårdsstöd och som berättigar till kompensationsbidrag.

En flerårig grölträda som avses i 3 mom. skall anläggas före 30 juni och skiftet skall vara bevuxet fram till följande växtperiod. En grölträda som anlagts under föregående växtperiod kan bearbetas eller förstöras kemiskt efter 15 juli förutsatt att skiftet sås med höstsäd.

Stöd kan erhållas för grüngödslingsvallar vars skörd lämnas obärgad på hösten och utnyttjas som gödselmedel för odlingsväxten följande år förutsatt att grüngödslingsvallen ingår i en normal växtföljd på gårdsbruksenheten. Arealen för grüngödsling kan utgöra högst 50 procent av den totala areal av gårdsbruksenheten som omfattas av stödsystemet. Samma område kan uppges som grüngödslingsareal under högst två år i följd.

Stöd kan beviljas för åker som på grund av skördeskada inte har skördats, under förutsättning att skördeskadan har meddelats skriftligt till landskapsregeringen. Om utvintringsskador förekommer på ett jordbruksskifte kan stöd beviljas om skörd kan bärgas från största delen av skiftet. Om skörd på grund av utvintringsskador inte kan bärgas från största delen av skiftet måste skiftet sås om på våren för att vara berättigat till stöd under samma år.

För ett område som odlas med fleråriga trädgårdsväxter kan stöd beviljas före växten är mogen för skörd. Om planteringen av fleråriga trädgårdsväxter gjorts före den 1 juli kan stöd även beviljas under planteringsåret. För sådana fleråriga trädgårdsväxter som inte gror eller bildar ett ovanjordiskt växtbestånd under säningsåret beviljas stöd första gången då växtbeståndet har uppkommit på markytan.

Om grönsaker odlas i växthus som inte uppfyller kriterierna för växthusstöd är grönsaksodlingen berättigad till jordbrukets miljöstödd och kompensationsbidrag.

Ett stödberättigat bas- och jordbruksskifte skall vara minst 0,05 hektar stort.

Basstödd enligt denna förordning kan inte beviljas för ett område som omfattas av en förbindelse om miljöstöddets grundstödd för programperioden 1995-1999.

Stödd betalas inte för tillfälligt icke odlat område eller för icke odlat område. Områden som tillfälligt inte odlas är sådana områden som är växtföljdsträda, eller inte odlas på grund av en gödselstack eller av någon motsvarande tillfällig orsak; som områden som tillfälligt inte odlas godkänns inte områden som varaktigt har tagits ur odling eller som annars har varit permanent oodlade eller som ännu inte har använts till odling. Med icke odlat område avses områden som inte är odlingsbara. Samma område kan uppges som tillfälligt icke odlat högst tre år efter varandra Ett undantag från detta är de odlingstekniska vändtegar som nämns i 2 a § 2 mom. 1 punkten och som flera år efter varandra kan anmälas som områden som tillfälligt inte odlas, förutsatt att de är odlingsdugliga.

2 kap.

Ansökningsförfarande

2 e §

Ansökan

Ansökan om stöd som avses i denna förordning skall göras på ansökningsblanketter som fastställts av landskapsregeringen. Ansökningsblanketterna skall fyllas i med kulspeppenna eller på ett annat bestående sätt.

Jordbrukaren kan uppta i sin ansökan endast sådana områden som han besitter vid ansökningstidpunkten eller som överförs till hans besittning i enlighet med 2 h §.

Endast en ansökan som är gjord på rätt blankett och ifyllts på ett bestående sätt kan godkännas. Datautskrifter som motsvarar blanketter kan godkännas förutsatt att de till alla delar är identiska med de färdigtryckta blanketterna. En ansökan som inkommit per fax kan godkännas förutsatt att sökanden inom rimlig tid kan inlämna originalansökan eller underteckna den faxade ansökan vid landskapsregeringen.

Ansökan skall vara undertecknad av sökanden eller av en befullmäktigad. Om sökanden är ett samfund, en sammanslutning eller ett dödsbo skall ansökan undertecknas antingen av alla delaktiga, av ett befullmäktigat ombud eller av den person som har rätt att teckna den juridiska personens namn. Fullmakt, utdrag ur handelsregistret eller motsvarande varav namnteckningsrätten framgår skall bifogas ansökan. Är det fråga om en minderårig sökande skall vårdnadshavaren, anförtrodd man eller annat lagligt ombud underteckna ansökan.

2 f §

Bilagor

Kartor över gårdsbruksenhetens basskiften skall bifogas till ansökan det året när jordbrukaren ansluter sig till miljöstödet basstöd. Skyddsremсор som skall lämnas längs utfallsdiken och vattendrag skall markeras på kartan. Om en jordbrukare har en gällande förbindelse om miljöstödet basstöd och får nya basskiften i sin besittning under förbindelseperioden skall till ansökan bifogas kartor över de nya basskiften. Skyddsremсор som skall lämnas längs utfallsdiken och vattendrag skall markeras på kartan.

Omfattar ansökan stöd för ekologiskt uppfödda husdjur skall en redovisning över husdjuren som omfattas av ansökan lämnas i en separat bilaga. Ur redovisningen skall minst framgå djurets ras, identifikationsnummer, kön och ålder. Gårdens nötkreatursförteckning eller utdrag ur fårkontrollregistret kan användas. Omfattas inte samtliga djur i förteckningen av ansökan skall de djur som omfattas av ansökan tydligt markeras på förteckningen.

Omfattar ansökan utbetalning av miljöstödet specialstöd för bevarande av ursprungsraser skall en förteckning bifogas över de djur som vid ingången av det aktuella förbindelseåret uppfyller avtalsvillkoren. För de ersättande djuren skall härstammings-, betecknings- och identifikationsuppgifter bifogas. Utdrag ur fårkontrollregistret kan användas.

Har gårdsbruksenheten inte tidigare omfattas av ekologisk produktion/övergång till ekologisk produktion och omläggningen sker i etapper skall till ansökan bifogas en plan som visar hur omläggningen sker.

2 g §

Ändring av säningsarealer efter ansökningstidens utgång

Uppgifter om säningsarealer kan ändras efter ansökningstidens utgång på det sätt som fastställs i jord- och skogsbruksministeriets förordning om ansökan om stöd. Ändringen skall meddelas skriftligt till landskapsregeringen.

2 h §

Möjligheter att ändra på jordbruksskiften efter ansökningstiden

Enskilda basskiften i en jordbrukares ansökan kan bifogas till ansökan efter ansökningstidens utgång på det sätt som beskrivs i jord- och skogsbruksministeriets förordning om administration.

Överföringen av besittningsrätten skall meddelas skriftligt till landskapsregeringen.

2 i §

Ändring av besittningsrätten till hela gårdsbruksenheten efter ansökningstidens utgång

Besittningsrätten till hela gårdsbruksenheten kan överförs till en annan person efter ansökningstidens utgång på det sätt som beskrivs i jord- och skogsbruksministeriets förordning om administration.

Överföringen av besittningsrätten skall meddelas skriftligt till landskapsregeringen

2 j §

Korrigerig av fel på sökandens eget initiativ efter ansökningstidens utgång

Uppenbara fel i ansökningshandlingarna som upptäckts av jordbrukaren efter ansökningstidens utgång kan korrigeras i enlighet med kommissionens arbetsdokument AGR 49533/2002. Felen skall meddelas skriftligen till landskapsregeringen.

Korrigeringen får dock inte leda till att den inlämnade ansökan utökas förutom i fall då det tydligt är fråga om motstridiga uppgifter inom ansökan eller mellan de ansökningsblanketterna som inlämnats till landskapsregeringen och de som inlämnats till kommunens landsbygdsnäringsmyndighet.

2 k §

Korrigerig av uppgifter i ansökan

Om sökanden gör sådana rättelser i ansökningshandlingarna som kräver att redan ifyllda uppgifter ändras skall sökanden dra streck över den felaktiga uppgiften och anteckna den rätta uppgiften bredvid den ursprungliga anteckningen. Sökanden skall bestyrka ändringen med sina initialer och datum.

2 l §

Återtagning av hela eller delar av ansökan

Jordbrukaren har rätt att återta hela eller delar av sin ansökan. Återtagandet skall meddelas skriftligt till landskapsregeringen. Har jordbrukaren meddelats om en administrativ övervakning eller om en övervakning på plats och den utförda övervakningen leder till påföljder kan ansökan inte längre återtas till de delar som berörs av påföljderna.

Återtar jordbrukaren hela eller delar av ansökan efter att stödet redan utbetalts skall landskapsregeringen i enlighet med landskapslagen (2003:65) om finansieringen av landsbygdsnäringar återkräva stödet jämte ränta som utbetalts för den delen av ansökan som återtagits.

2 m §

Övriga ändringar efter ansökningstidens utgång

Om jordbrukaren vill foga till nya åtgärder efter ansökningstidens utgång skall den inlämnade ansökan återtas och en ny ansökan inlämnas. Inlämnas den nya ansökan efter ansökningstidens utgång skall artikel 22 i kommissionens förordning 2004/796/EG tillämpas.

På grund av odlingstekniska orsaker kan vårplöjd mark överföras från ett skifte till ett annat efter den sista såningsdagen. Överföringen skall skriftligt anmälas till

landskapsregeringen. Ur anmälan skall framgå från vilka skiften vårplöjningen flyttas och till vilka skiften åtgärden överförs. Har jordbrukaren meddelats om en administrativ övervakning eller om en övervakning på plats och den utförda övervakningen leder till påföljder för stödet för vårplöjd mark kan åtgärden inte längre överföras till andra skiften från sådana skiften som berörs av påföljderna.

Om överföring av vårplöjd mark gjorts från ett skifte till ett annat får stöd beviljas för högst den areal som anmälts i den ursprungliga ansökan. En överföring av åtgärden från ett skifte till ett annat får inte leda till att den ansökta arealen ökar. Är arealen som ersätter den ursprungliga arealen mindre än den ursprungliga arealen betalas stödet för den ersättande arealen. Har landskapsregeringen betalt ut stödet och arealen som ersätter den ursprungliga arealen är mindre än den ursprungliga arealen skall stödet som beviljats för mycket återkrävas.

2 n §

Påföljder av för sent inlämnad ansökan

Ansökan skall inlämnas till landskapsregeringen inom den utsatta ansökningstiden. Ansökningarna anses inkomna inom ansökningstiden om de försetts med landskapsregeringens mottagningsstämpel eller postats till landskapsregeringen senast den sista ansökningdagen. Med ansökan avses i detta fall samtliga ansökningsblanketter som förutsätts vara ifyllda när ansökan inlämnas. En ansökan anses vara inlämnad den dag då ansökningshandlingens sista blankett är mottagen. En ansökan som inkommer per post anses vara inlämnad den dag då det sista kuvertet med den sista ansökningsblanketten har poststämpelplats förutsatt att försändelsen är adresserad till Ålands landskapsregering. Med ansökningsblanketter avses inte bilagor som skall bifogas till ansökningsblanketterna. Bilagorna är dock en förutsättning för att ansökningshandlingarna skall kunna behandlas av landskapsregeringen.

Inkommer ansökan efter den utsatta ansökningstiden skall artikel 22 i kommissionens förordning 2004/796/EG tillämpas. Förseningsdagarna räknas från och med den första vardagen efter den sista inlämningsdagen till och med den dagen då ansökningshandlingarnas sista blankett anses mottagen.

2 o §

Ingående av förbindelse

Förbindelsen att under en period om fem år följa villkoren för stödet lämnas i samband med stödansökan för det första förbindelseåret. Jordbrukaren skall årligen under förbindelseperioden bekräfta sitt fortsatta deltagande i miljöstödet basstöd eller i LFA-kompensationsbidrag. Bekräftelsen görs på en av landskapsregeringen godkänd blankett och tillställs landskapsregeringen senast vid den tidpunkt som landskapsregeringen årligen fastställer.

De villkor som skall vara uppfyllda för att erhålla stödet skall gälla hela gårdsbruksenhetens areal. Om jordbrukaren väljer att lämna delar av gårdsbruksenheten utanför stödsystemet skall förbindelsen enligt 1 mom. omfatta även dessa skiften trots att inget stöd utbetalas för dessa skiften.

År 2005 och 2006 kan nya förbindelser om miljöstödet basstöd i enlighet med 4., 5., 6. och 7 kap ingås endast om odlaren inte haft en miljöstödsförbindelse i kraft under det senaste förbindelseåret. En gällande miljöstödsförbindelse kan ersättas med en ny femårig förbindelse i de fall som nämns i denna förordning.

2 p §

Förlängning av förbindelse

En jordbrukare som år 2000 har ingått en femårig miljöstödsförbindelse i enlighet med 2

o § kan i samband med stödansökan år 2005 förlänga förbindelseperioden med två år. Jordbrukare som år 2001 har ingått en femårig miljöstödsförbindelse i enlighet med 2 o § kan i samband med stödansökan år 2006 förlänga förbindelseperioden med ett år.

3 kap.

Allmänna bestämmelser om miljöstödet basstöd

4 §

Delprogram

Miljöstödet basstöd är uppdelat i följande fyra delprogram:

- 1) delprogram för konventionellt jordbruk,
- 2) delprogram för ekologisk produktion,
- 3) delprogram för extensiv vallodling och
- 4) delprogram för naturbeten.

En gårdsbruksenhet kan omfattas av flera delprogram, men programmen kan inte kombineras med varandra på samma område.

Jordbrukaren kan under förbindelseperioden inom sin gårdsbruksenhet överföra areal från delprogrammet för konventionellt jordbruk till delprogrammet för ekologisk produktion och till delprogrammet för extensiv vallodling och från delprogrammet för extensiv vallodling till delprogrammet för ekologisk produktion. Om en sådan överföring sker skall en ny femårig förbindelse ingås. En ny förbindelse behöver inte ingås i sådana fall där jordbrukaren under det första förbindelseåret lämnat in en plan om överföring av hela eller delar av gårdsbruksenhetens areal till ekologisk produktion i etapper enligt 35 § 4 och 5 mom.

Om jordbrukaren under förbindelseperiodens fem första år överför areal från delprogrammet för ekologisk produktion till delprogrammet för konventionellt jordbruk eller till delprogrammet för extensiv vallodling skall det stöd som utbetalts för ekologisk produktion för arealen i fråga återkrävas i enlighet med landskapslagen (2003:65) om finansiering av landsbygdsnärings. Om mark som omfattas av delprogrammet för ekologisk produktion överförs under förbindelseperiodens fem första år till en annan jordbrukare och jordbrukaren som övertar marken inte omfattas av delprogrammet för ekologisk produktion skall stödet återkrävas i enlighet med landskapslagen (2003:65) om finansiering av landsbygdsnärings.

En odlare som fullföljt sin femåriga förbindelse från år 2000 eller 2001 i delprogrammet i ekologisk produktion kan vid en sådan förlängning av miljöstödsförbindelsen som avses i 2p§ frånträda delprogrammet för ekologisk produktion antingen helt eller delvis och övergå till delprogrammet för konventionellt jordbruk eller till delprogrammet för extensiv vallodling utan att stödet som beviljats för ekologisk produktion återkrävs. Om en sådan övergång sker skall en ny femårig förbindelse ingås.

Under det sjätte och sjunde förbindelseåret tillåts i delprogrammet för ekologisk produktion en sådan minskning av gårdens odlade areal som inte leder till minskning av referensarealen. Om minskningen leder till att den ekologiskt odlade arealen inte längre utgör 50% av gårdsbruksenhetens totala odlade areal skall odlaren ingå en ny femårig förbindelse i enlighet med delprogrammet för konventionellt jordbruk eller delprogrammet för extensiv vallodling.

Basstödet belopp

Till jordbrukare som uppfyller stöd villkoren betalas årligen basstöd för varje hektar stödberättigad område enligt följande:

	Euro/ha
1) Delprogram för konventionellt jordbruk	
a) obligatoriska åtgärder	
- odlad mark	120,25
° för mark som odlas med spannmål, ärtor och oljeväxter och som omfattas av ett avtal om specialstöd för ekologisk produktion eller övergång till ekologisk produktion från programperioden 1995-1999 betalas stödet nedsänkt till 597 mk/ha (100,40 Euro/ha)	
- flerårig grönträda och icke odlad åker som sköts	84,09
b) förbättrad användning av stall gödsel	66,10
c) vårplöjd mark	50,12
d) fånggröda	120,76
e) flerårig extensiv vallodling	99,23
f) konventionell odling utan kemiska bekämpningsmedel	49,62
g) reducerad användning av bekämpningsmedel i sockerbetsodling	116,22
h) reducerad användning av bekämpningsmedel i potatisodling	94,18
i) integrerad frukt- och bärproduktion	751,46
j) miljöanpassad grönsaksproduktion	371,86
2) Delprogram för ekologisk produktion	
a) ekologisk produktion; spannmål, vall, övriga växter	302,73
b) ekologisk produktion; ettåriga trädgårdsväxter	605,47
c) ekologisk produktion; fleråriga trädgårdsväxter	885,50
d) ekologisk produktion; träda och icke odlad åker som sköts	84,09
e) övergång till ekologisk produktion; spannmål, vall, övriga växter	378,42
f) övergång till ekologisk produktion; ettåriga trädgårdsväxter	605,47
g) övergång till ekologisk produktion; fleråriga trädgårdsväxter	992,83
h) övergång till ekologisk produktion; träda och icke odlad åker som sköts	84,09
i) ekologisk husdjursproduktion	168,19
3) Delprogram för extensiv vallodling	100,91
4) Delprogram för naturbeten	151,37

Det lägsta beloppet som kan utbetalas är 23,78 mk (4,00 euro).

8 §

Utbetalning

Miljöstödets basstöd utbetalas under förbindelseperioden på basen av den årliga ansökan från jordbrukaren.

4 kap.

Basstödet delprogram för konventionellt jordbruk

9 §

Allmänna villkor

Miljöstödets basstöd för delprogrammet för konventionellt jordbruk, kan beviljas till jordbrukare som besitter en gårdsbruksenhet med minst tre hektar åker. Om en gårdsbruksenhet odlas med frilandsgroänsaker, frukt eller bär är det tillräckligt att enheten består minst av en halv hektar åker. Dessutom skall jordbrukaren förbinda sig att minst följa villkoren för de obligatoriska åtgärderna enligt 11-23 §§. I minimiarealen inräknas den åkerareal som ingår i gårdsbruksenhetens referensareal.

Sådana skiften som ingår i referensarealen men som under något förbindelseår på grund av växtföljden innehas av en annan jordbrukare som har ingått en förbindelse, kan räknas in i minimiarealen för den jordbrukare som huvudsakligen besitter skiftet. I detta fall skall jordbrukaren separat i förväg skriftligen ansöka om byte av skiftena hos landskapsregeringen. Om villkoren beträffande minimiarealen, förutom i nämnda fall, inte längre uppfylls upphör förbindelsen, vilket kan leda till att under hela förbindelseperioden redan utbetalda stöd jämte ränta återkrävs i enlighet med landskapslagen (2003:65) om finansiering av landsbygdsnärningar.

O b l i g a t o r i s k a å t g ä r d e r

10 §

Odlingsplanering

Inom ramen för delprogrammet för konventionellt jordbruk skall en odlingsplanering göras. Odlingsplaneringen består av en plan för åkeranvändningen, en gödslingsplan och skiftesvisa anteckningar om de förverkligade odlingsåtgärderna.

11 §

Plan för åkeranvändning

I en skriftligt uppgjord plan för åkeranvändningen skall de planerade odlingsväxterna anges skiftesvis. Planen skall göras upp årligen med början från det första förbindelseåret. Den skall omfatta gårdsbruksenhetens hela odlingsareal och den bör bygga på en växtföljd.

12 §

Gödslingsplan

En skriftlig gödslingsplan skall göras årligen med början från det första förbindelseåret och den skall omfatta gårdsbruksenhetens hela odlingsareal.

I gödslingsplanen skall följande uppgifter ingå:

- 1) skiftets namn och signum,

- 2) skiftets areal,
- 3) jordart,
- 4) odlad gröda,
- 5) sort och förfrukt,
- 6) utsäde kg/ha,
- 7) näringsbehov; fosfor kg/ha, kväve kg/ha, kalium kg/ha,
- 8) använt handelsgödselmedel,
- 9) handelsgödsel kg/ha,
- 10) tillfört kväve, fosfor och kalium med handelsgödsel kg/ha,
- 11) stallgödsel ton/ha samt
- 12) tillfört kväve, fosfor och kalium totalt kg/ha.

13 §

Skiftesvisa anteckningar

Skiftesvisa anteckningar skall föras från början av det första förbindelseåret.

Följande basuppgifter skall antecknas för varje skifte:

- 1) skiftets namn och signum,
- 2) skiftets areal,
- 3) jordart,
- 4) dränering,
- 5) möjligheter till bevattning samt
- 6) markkarteringsresultat.

Dessutom skall följande odlingsåtgärder och observationer årligen *antecknas* för varje skifte:

- 1) jordbearbetning på våren och datum,
- 2) odlad gröda och sort,
- 3) förfrukt,
- 4) utsäde kg/ha,
- 5) betningspreparat och mängd g/ 100 kg utsäde,
- 6) stallgödsel ton/ha och spridningsdatum,
- 7) handelsgödsel; sort och kg/ha,
- 8) totalt kväve kg/ha,
- 9) totalt fosfor kg/ha,
- 10) sådatum,
- 11) använda bekämpningsmedel, bruksmängd/ha och bekämpningsdatum,
- 12) skördedatum och mängd/ha,
- 13) halmen skördad/nedbrukad samt
- 14) jordbearbetning på hösten.

Anteckningarna enligt 1 och 2 mom. skall bevaras i minst fem år.

14 §

Markkartering

Gårdsbruksenhetens samtliga odlade åkrar skall vara markkarterade. Åkrar som saknar ett markkarteringsresultat skall markkarteras under det första förbindelseåret. Om skiften som odlaren får i sin besittning under förbindelseperioden saknar ett markkarteringsresultat skall markkarteringen på dessa skiften utföras under det första året då jordbrukaren har skiftet i sin besittning. En markkartering skall utföras med minst fem års intervaller på varje skifte, dock minst en gång under förbindelseperioden. Markkarteringsresultat som är äldre än fem år godkänns inte.

Åkrar som inte varit i odling skall markkarteras då området börjar odlas.

15 §

Gödsling av åkermark

Mängden fosfor som tillförs åkermarken skall beräknas utgående från markkarteringsresultatet och grödans uppskattade näringsbehov. De årliga givorna får inte överskrida de i bilaga 1 fastställda basgödslingsnivåerna. Om ett markkarteringsresultat saknas under det första förbindelseåret kan fosforgödslingen basera sig på bördighetsklassen tillfredställande i bilaga 1.

Högre fosforgivor än de i bilaga 1 fastställda basgödslingsnivåer kan undantagsvis tillåtas. Mängden fosfor får dock inte under en fyraårig utjämningsperiod överskrida den mängd fosfor som de ovannämnda basgödslingsnivåerna under samma period skulle tillåta. Utjämnningen räknas alltid per basskifte.

På gårdsbruksenheter med djur kan stallgödsel spridas oberoende av markkarteringsresultatet. Med stallgödsel får fosfor alltid spridas i en mängd som motsvarar 15 kg fosfor per hektar och år. I låga bördighetsklasser får fosformängder som motsvarar markkarteringsresultatet användas.

Mängden kväve som tillförs åkermarken skall uträknas utgående från grödans behov, uppskattad skördemängd och det uppskattade kväveförrådet i marken. Givorna får inte överskrida de i bilaga 2, tabell 1-4 fastställda basgödslingsnivåerna.

16 §

Skyddsremsor

Vid utfallsdiken skall en cirka en meter bred skyddsremsa anläggas eller lämnas så att en naturlig växtlighet kan spridas på remsan. Vid bäckar, sjöar och hav samt runt dricksvattenbrunnar i åkermark skall skyddsremsan vara minst tre meter bred. De tre meter breda remsorna skall anläggas genom insådd med flerårigt vallfrö.

Skyddsremsorna enligt 1 mom. skall anläggas eller lämnas under det första förbindelseåret. Om jordbrukaren under förbindelseperioden får sådana skiften i sin besittning som förutsätter en skyddsremsa enligt 1 mom. skall skyddsremsan lämnas eller anläggas under det första året då jordbrukaren har skiftet i sin besittning. Skyddsremsor som anlagts eller lämnats under programperioden 1995-1999 måste inte anläggas på nytt.

Bredden på skyddsremsan mäts från brytningen mellan slänten och åkerkanten. I skyddsremsan får inte grävas öppningar som leder vatten från åkern till vattendraget.

Skyddsremsorna får inte bearbetas, gödslas eller behandlas med bekämpningsmedel. Växtligheten får skördas. Om växtligheten slås men inte bärgas till skörd skall växtresterna föras bort. Skyddsremsorna får även användas som bete.

Vid riklig förekomst av kvickrot, vass eller tistel kan punktbekämpning göras för att motverka att ogräset sprids längre in på åkern. Innan punktbekämpningen utförs skall en anmälan göras till landskapsregeringen

Flyghavre som förekommer på skyddsremsorna får bekämpas i enlighet med landskapslagen (1977:68) om bekämpning av flyghavre.

Om en över tre meter bred skyddsremsa anläggs skall den utgöra ett separat jordbruksskifte. Om sistnämnda skyddsremsa ansluter till vall kan jordbrukaren välja att inte räkna remsan som ett separat jordbruksskifte. Skyddsremsor som lämnas inom ramen för miljöstödet basstöd får inte vara bredare än sju meter.

17 §

Test av växtskyddsspruta

Bekämpningsmedel får spridas endast med testade växtskyddssprutor. Sprutorna skall testas med minst fem års intervaller. Testet skall ske hos en av landskapsregeringen godkänd spruttestare.

Sprutor som har testats under programperioden 1995-1999 skall testas på nytt inom fem år, dock minst en gång under den nya förbindelseperioden. Sprutor som inte testats under programperioden 1995-1999 skall testas under det första förbindelseåret.

18 §

Sprutförarutbildning

Bekämpningsmedel får spridas endast av personer som genomgått en av landskapsregeringen anordnad sprutförarutbildning.

Jordbrukare som inte har genomgått en sprutförarutbildning under programperioden 1995-1999 skall genomgå en av landskapsregeringen godkänd grundkurs för sprutförare. Kursen skall genomgåas det första förbindelseåret.

Som sprutförarutbildning godkänns även en under fem år gammal specialexamen i användning av giftiga bekämpningsmedel som ordnas av Kontrollcentralen för växtproduktion.

19 §

Lagring av stallgödsel

En gårdsbruksenhet som är ansluten till jordbrukets miljöstödsprogram skall från och med den 15 oktober 2000 ha sådana utrymmen för lagring av stallgödsel som rymmer stallgödsel som ansamlats i 12 månader, frånsett den spillning som under samma betessäsong blir kvar på betesmarken vid betesgång, eller under växtsäsongen sprids i växande gröda. Vid beräkning av behövliga lagringsvolymen skall landskapsregeringens beslut om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (61/1999) följas.

Som lagringsutrymme enligt 1 mom. kan räknas torrströbottnar i lösdriftshallar.

Gödsel från djupströbäddar, fastgödsel från fjäderfä och hästgödsel kan lagras i stuka förutsatt att lagringen sker enligt landskapsregeringens beslut om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket.

På gårdsbruksenheter med ekologisk produktion tillåts stallgödselkomposter förutsatt att komposten är anlagd enligt bilaga 3 i landskapsregeringens beslut om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket.

20 §

Kurs i stallgödselhantering

Jordbrukare som bedriver en husdjursproduktion som producerar mera än 25 m³ stallgödsel årligen under den tid djuren är installade och utfodras inomhus skall delta i en av landskapsregeringen godkänd kurs i stallgödselhantering. Kursen skall genomgåas senast under det andra förbindelseåret. Stallgödselproduktionen räknas enligt volymriktvärden i bilaga 2 i landskapsregeringens beslut om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket. När stallgödselproduktionen beräknas för gårdsbruksenheten skall såväl egna djur som andras djur som står i jordbrukarens husdjursbyggnader under den tid djuren är installade och utfodras inomhus beaktas.

21 §

Stallgödselanalys

En stallgödselanalys skall göras om det årligen för varje gödselslag produceras mer än 25 m³ gödsel under den tid djuren är installade och utfodras inomhus. I analysen skall stallgödselns innehåll av kväve, fosfor och kalium analyseras. Stallgödselproduktionen räknas enligt volymriktvärden i bilaga 2 i landskapsregeringens beslut om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket. När stallgödselproduktionen beräknas för

gårdsbruksenheten skall såväl egna djur som andras djur som står i jordbrukarens husdjursbyggnader under den tid djuren är installerade och utfordras inomhus beaktas.

Om en stallgödselanalys gjorts under programperioden 1995-1999 och analysen omfattar även fosfor och kalium skall en ny analys göras inom fem år, dock minst en gång under den nya förbindelseperioden.

Om en stallgödselanalys saknas eller om den analys som genomförts under programperioden 1995-1999 inte omfattar fosfor och kalium skall en stallgödselanalys göras under det första förbindelseåret.

22 §

Utbildning

Jordbrukaren skall under förbindelseperioden genomgå en av landskapsregeringen godkänd två dagar lång utbildning i miljövänlig odling. Båda utbildningsdagarna skall fullgöras inom tre år räknat från det att förbindelsen lämnats. Utbildningen skall genomgåas av den som har huvudansvaret för gårdsbruksenhetens drift.

23 §

Landskapsvård och biologisk mångfald

Gårdsbruksenhetens dikeskanter och vägrenar får inte behandlas med kemiska bekämpningsmedel.

Flyghavre som förekommer på vägrenar och dikeskanter får bekämpas i enlighet med landskapslagen (1977:68) om bekämpning av flyghavre.

För att bevara det öppna landskapet får landskapsvårdsmässigt värdefulla åkrar inte beskogas.

Gårdsbruksenhetens åkerdiken skall hållas rena från sly och igenväxningsvegetation.

F r i v i l l i g a   å t g ä r d e r

24 §

Val av frivillig åtgärd

I delprogrammet för konventionellt jordbruk finns följande frivilliga åtgärder:

- 1) förbättrad användning av stallgödsel,
- 2) fånggröda och vårplöjd mark,
- 3) flerårig extensiv vallodling,
- 4) konventionell odling utan kemiska bekämpningsmedel,
- 5) reducerad användning av bekämpningsmedel i potatisodling,
- 6) reducerad användning av bekämpningsmedel i sockerbetsodling,
- 7) integrerad produktion av frukt och bär samt
- 8) miljöanpassad grönsaksodling.

De frivilliga åtgärderna kan väljas av jordbrukare som uppfyller kriterierna för de obligatoriska åtgärderna enligt 11-23 §§.

En gårdsbruksenhet kan omfattas av flera frivilliga åtgärder men åtgärderna kan inte kombineras med varandra på samma område, förutom på husdjursgårdar där åtgärden enligt 25 § om förbättrad användning av stallgödsel kan kombineras med ytterligare en frivillig åtgärd.

Jordbrukaren kan välja en frivillig åtgärd under förbindelseperiodens tre första år. Villkoren för den valda frivilliga åtgärden skall uppfyllas under hela den tid som återstår av förbindelseperioden.

Om jordbrukaren frånträder den frivilliga åtgärden under förbindelseperiodens fem första år skall stöd som erhållits för åtgärden ifråga återbetalas i enlighet med landskapslagen (2003:65) om finansiering av landsbygdsnäringsar. Stödet återkrävs inte om jordbrukaren

frånträder den valda frivilliga åtgärden på grund av att produktionsinriktningen på gårdsbruksenheten ändrar, om jordbrukaren slutligt upphör med den produktionsgren som åtgärden är kopplad till eller om produktionsförhållandena i övrigt ändrar. Om jordbrukaren under förbindelseperioden överför hela eller delar av sin gårdsbruksenhet till en annan jordbrukare enligt 65 § kan jordbrukaren som övertar marken frånträda den frivilliga åtgärden som den överförda marken omfattas av.

Den valda frivilliga åtgärden kan frånträdas vid utgången av det femte förbindelseåret. Om odlaren behåller den frivilliga åtgärden efter utgången av det femte förbindelseåret skall villkoren för den frivilliga åtgärden uppfyllas till förbindelseperiodens slut förutom de fall som nämns i 5 mom.

Ett område som omfattas av ett avtal om specialstöd för ekologisk produktion eller övergång till ekologisk produktion från programperioden 1995-1999 kan inte omfattas av en sådan frivillig åtgärd som avses i denna förordning.

Ett område som omfattas av ett avtal om specialstöd om extensifierat jordbruk från programperioden 1995-1999 kan inte omfattas av en sådan frivillig åtgärd som avses i 1 mom. 3 och 4 punkten.

25 §

Förbättrad användning av stallgödsel

Om jordbrukaren väljer åtgärden förbättrad användning av stallgödsel skall jordbrukaren årligen med början från det första förbindelseåret skriftligt och skiftesvis planera sin stallgödselanvändning.

I planen skall den verkliga mängden stallgödsel, åkerarealen som stallgödsel kan spridas på, den odlade grödan och skiftets behov av stallgödsel beaktas.

Om planen visar att åkerarealen på den egna gårdsbruksenheten inte räcker till för spridning av gårdsbruksenhetens stallgödsel skall jordbrukaren ingå ett avtal med en annan jordbrukare som kan ta emot och sprida stallgödsel på sina åkrar. Planen skall omfatta även sistnämnda åkermark. Jordbrukaren som mottar stallgödseln skall vara ansluten till miljöstödsprogrammet.

En växtnäringsbalans skall göras upp senast under det andra förbindelseåret.

Åtgärden enligt denna paragraf kan väljas på gårdsbruksenheter med minst 0,5 djurenheter per hektar. För uträkning av djurtätheten används omräkningskoefficienterna i bilaga 4.

Stöd för förbättrad användning av stallgödsel kan erhållas för hela den stödberättigade arealen som avses i 2 d §, dock inte för sådan areal som är bevuxen med frukt och bär, växthusgrönsaker eller eget trädgårdsland. I bilaga 5 finns en förteckning i vilken ingår avsedda växter och växtgrupper

26 §

Fånggröda och vårplöjd mark

I tillvalsåtgärden fånggröda skall fånggrödan sås antingen i huvudgrödan på våren eller som renbestånd efter att huvudgrödan är skördad. Högst 10 procent perenna vallbaljväxter får ingå i utsädet.

Fånggrödan skall sås före 1 augusti och den får brytas tidigast 1 april året efter sådd. Brytningen får inte ske med kemiska preparat. Fånggrödan får inte skördas, utnyttjas som bete eller användas till någon annan form av produktion.

Stödet erhålls för den areal som varje enskilt år är insådd i fånggröda. Den minimiareal som varje år måste sås med fånggröda skall vara en halv hektar stor. En obruten fånggröda berättigar till stöd för fånggröda endast i ett år. Område som beviljats stöd för fånggröda kan inte erhålla stöd för vårplöjd mark.

I tillvalsåtgärden vårplöjd mark kan stöd erhållas för mark som lämnas oplöjd på hösten efter skörd av spannmål, foderspannmål, proteingrödor, sockerbeta, potatis,

foderrotfrukter och foderkål samt övriga specialväxter, oljeväxter eller grönsaker. I bilaga 5 finns en förteckning i vilken ingår avsedda växter och växtgrupper. En reducerad bearbetning med kultivator, tallriksharv, s-pinnharv eller spadrullharv som lämnar en betydlig del av stubben eller annan växtmassa på markytan är tillåten på hösten. Vårbearbetningen får ske tidigast 1 april.

Stödet erhålls för den areal som varje enskilt år lämnas oplöjd på hösten. Den minimiareal som varje år måste lämnas oplöjd skall vara en hektar stor.

Område som beviljats stöd för vårplöjd mark kan inte erhålla stöd för fånggröda.

27 §

Flerårig extensiv vallodling

Om jordbrukaren väljer åtgärden flerårig extensiv vallodling kan hela eller delar av gårdsbruksenhetens vallareal odlas extensivt. Vallarna skall skördas till foder eller betas med ett tillräckligt antal djur så att grässvålen är väl avbetad vid växtperiodens slut.

Vallarna får inte behandlas med kemiska bekämpningsmedel. Kvävegödslingen får ske högst med halva basgödslingsnivån som är fastställd i bilaga 2 tabell 2.

Stödet kan erhållas för grönfodervallar, betesvallar, och ensilagevallar som det aktuella året odlas extensivt. I bilaga 5 finns en förteckning i vilken ingår avsedda växter och växtgrupper. Den minimiareal vall som årligen måste odlas extensivt skall vara en hektar stor.

28 §

Konventionell odling utan kemiska bekämpningsmedel

Stöd för konventionell odling utan kemiska bekämpningsmedel kan erhållas för spannmål, foderspannmål och oljeväxter. I bilaga 5 finns en förteckning i vilken ingår avsedda växter och växtgrupper. Kemiska bekämpningsmedel får inte användas under det aktuella förbindelseåret. Obetat utsäde skall användas. Användning av biologiska bekämpningsmedel är tillåten.

Stödet erhålls för den i 1 mom. avsedda areal som det aktuella förbindelseåret odlas utan bekämpningsmedel. Den minimiareal som årligen måste odlas utan bekämpningsmedel skall vara en hektar stor.

29 §

Reducerad användning av bekämpningsmedel i potatisodling

I tillvalsåtgärden reducerad användning av bekämpningsmedel i potatisodling får högst 3,5 kg aktiv substans per hektar användas. Mängden inkluderar både herbicider, pesticider och fungicider.

Stödet erhålls för den potatisareal som årligen odlas med en reducerad mängd bekämpningsmedel. I bilaga 5 finns en förteckning i vilken ingår avsedda växter och växtgrupper. Arealen måste vara minst en hektar stor. Förekomsten av ogräs, sjukdomar och skadegörare samt bekämpningsåtgärderna skall antecknas i en separat växtskyddsdagbok.

30 §

Reducerad användning av bekämpningsmedel i sockerbetsodling

I tillvalsåtgärden reducerad användning av bekämpningsmedel i sockerbetsodling får högst 1,5 kg aktiv substans per hektar användas för ogräsbekämpning. I bilaga 5 finns en förteckning i vilken ingår avsedda växter och växtgrupper. Förekomsten av ogräs och behovet av bekämpning skall konstateras före varje spruttillfälle. Förekomsten av ogräs och bekämpningsåtgärderna skall antecknas i en separat växtskyddsdagbok. Användning av herbicider är inte tillåten efter den 1 augusti.

Stödet erhålls för den sockerbetsareal som årligen odlas med en reducerad mängd bekämpningsmedel. Arealen måste vara minst en hektar stor.

31 §

Integrerad produktion av frukt och bär

I tillvalsåtgärden integrerad produktion av frukt och bär skall produktionen minst följa de riktlinjer för integrerad fruktproduktion som fastställts av landskapsregeringen och vara underställd och godkänd av den kontroll som riktlinjerna förutsätter. Stödet erhålls för den areal som uppfyller villkoren och som det aktuella året odlas med frukt- och bär, dock ej för krusbär, åkerbär, bäraronia eller övriga bärväxter. I bilaga 5 finns en förteckning i vilken ingår avsedda växter och växtgrupper.

För att kunna omfattas av tillvalsåtgärden integrerad produktion av frukt och bär måste den i 1. mom. avsedda odlingsarealen vara minst en halv hektar stor.

32 §

Miljöanpassad grönsaksproduktion

Åkrar som omfattas av tillvalsåtgärden miljöanpassad grönsaksproduktion skall ha ett markkarteringsresultat som vid ingången av växtperioden är högst tre år gammal. Markkarteringsresultatet skall visa tillgången på fosfor, kalium, kalcium, magnesium, koppar, mangan, zink, bor, markens surhet (pH) och jordart

Markkarteringsresultat från programperioden 1995-1999 kan godkännas förutsatt att de inte är över tre år gamla och att de även anger tillgången på samtliga i 1 mom. nämnda näringsämnen.

Växtodlingen skall bygga på en skriftligt uppgjord växtföljdsplan. De i bilaga 3 presenterade anvisningarna för växtföljd skall följas. Växtföljdsplanen kan justeras under förbindelseperioden förutsatt att det längsta intervallet på samma skifte enligt bilaga 3 inte överskrids.

Användningen av bekämpningsmedel skall vara behovsanpassad. Bekämpningen av skadegörare och växtsjukdomar får utföras endast då behovet konstateras genom fältobservationer.

Förekomsten av sjukdomar, skadegörare och skadegörarnas naturliga fiender skall antecknas i en separat observationsdagbok.

Stödet kan erhållas för den areal som det aktuella året odlas med grönsaker och som uppfyller villkoren i denna paragraf. I bilaga 5 finns en förteckning i vilken ingår avsedda växter och växtgrupper. För att kunna omfattas av tillvalsåtgärden miljöanpassad grönsaksproduktion måste odlingsarealen vara minst en halv hektar stor. I minimiarealen kan även inräknas eget trädgårdsland men inget stöd betalas för denna areal.

Jordbrukare som väljer tillvalsåtgärden miljöanpassad grönsaksproduktion skall senast under förbindelseperiodens tredje år delta i en grundkurs i miljöanpassad grönsaksproduktion.

5 kap.

Basstödet delprogram för ekologisk produktion

33 §

Allmänna villkor

Miljöstödets basstöd för delprogrammet för ekologisk produktion kan beviljas till jordbrukare som besitter en gårdsbruksenhet med minst tre hektar åker. Om gårdsbruksenheten odlas med frilandsgrönsaker, frukt eller bär är det tillräckligt att enheten består av minst en halv hektar åker som ingår i växtföljden för trädgårdsgrödor. I minimiarealen räknas den areal som ingår i gårdsbruksenhetens referensareal. Sådana skiften

som ingår i referensarealen men som under något förbindelseår på grund av växtföljden innehas av en annan (ekologisk) jordbrukare som har ingått en förbindelse, kan räknas in i minimiarealen för den jordbrukare som huvudsakligen besitter skiftet. I detta fall skall jordbrukaren separat i förväg skriftligen ansöka om byte av skiftena hos landskapsregeringen. Om villkoren beträffande minimiarealen, förutom i nämnda fall, inte längre uppfylls upphör förbindelsen, vilket kan leda till att under hela förbindelseperioden redan utbetalda stöd jämte ränta återkrävs i enlighet med landskapslagen (2003:65) om finansiering av landsbygdsnärings.

Jordbrukaren skall dessutom uppfylla villkoren i 11-14, 16 och 23 §.

Ett område som omfattas av ett avtal om specialstöd för ekologisk produktion eller övergång till ekologisk produktion från programperioden 1995-1999 kan inte erhålla sådant basstöd för ekologisk produktion som avses i denna förordning.

34 §

Val av frivillig åtgärd

Åkermark som omfattas av basstöd för ekologisk produktion eller övergång till ekologisk produktion kan även beviljas stöd för frivilliga åtgärder enligt 25 och 26 §§.

35 §

Ekologisk produktion och övergång till ekologisk produktion

Stöd för ekologisk produktion kan erhållas dels genom stöd för övergång till ekologisk produktion dels genom stöd för fortsatt ekologisk produktion.

För det område som är anslutet till delprogrammet för ekologisk produktion skall produktionen uppfylla de minimikrav som rådets förordning 91/2092/EEG om ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel uppställer. Produktionen skall vara underställd och godkänd av den kontroll som rådets förordning 91/2092/EEG förutsätter.

För att jordbrukaren skall erhålla stödet för ekologisk produktion skall villkoren i 2 mom. uppfyllas på minst hälften av gårdsbruksenhetens odlade areal. Omfattar den ekologiskt odlade arealen trädgårdsodling skall villkoren i 2 mom. uppfyllas på minst en halv hektar av gårdsbruksenhetens odlade areal med en trädgårdsproduktion som har en normal växtföljd.

Den i 3 mom. avsedda arealen kan läggas om till ekologisk produktion på en gång eller i etapper. Inom ramen för en femårig förbindelse kan övergången ske i högst tre etapper. Övergångsperioden är tre år på varje jordbruksskifte.

Jordbrukare som väljer att övergå till ekologisk produktion i etapper skall till ansökan bifoga en plan som visar hur övergången skall ske. Om övergången sker i etapper erhålls stödet från och med det år då jordbruksskiftet underställs ekologiska produktionsmetoder.

I produktionsskedet måste avsalugrödor odlas på hela den areal som omfattas av basstödet för ekologisk produktion förutom på den areal som används som träda eller gröngödslingsvall enligt normal växtföljd. Med avsalugrödor avses produkter som används som livsmedel eller grödor som används som foder i husdjursproduktion. Avsalugrödorna skall avsättas som ekologiska produkter så långt som det är praktiskt möjligt.

Den husdjursproduktion som omfattas av delprogrammet för ekologisk produktion skall efter den 24 augusti 2000 uppfylla minimikraven enligt rådets förordning 99/1804/EG om komplettering av förordning 91/2092/EEG om ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel så att den även omfattar animalieproduktion. Produktionen skall dessutom vara underställd och godkänd av den kontroll som förordning 99/1804/EG förutsätter. Fram till och med den 24 augusti 2000 skall produktionen uppfylla minimikraven enligt de i riket godkända reglerna för ekologisk husdjursproduktion (Luomu-Liittos nyckelpigsmärke) och vara underställd och godkänd av den kontroll som dessa regler förutsätter.

Stöd för ekologisk husdjursproduktion erhålls för den foderareal på gårdbruksenhetens som motsvarar enhetens ekologiskt uppfödda djur. Med foderareal avses foderspannmål, proteingrödor, dock inte matärt, grönfodervall, betesvall, ensilagevall samt foderrotfrukter och foderkål. I bilaga 5 finns en förteckning i vilken ingår avsedda växter och växtgrupper. Antalet djur som berättigar till stöd för en hektar foderareal är: 1 mjölkko; 1,5 am- eller dikor, ungnöt som är över sex månader gamla; 8 tackor; 2 suggor.

Stöd för övergång till ekologisk produktion kan inte erhållas för ett sådant område som under programperioden 1995-1999 erhållit stöd för ekologisk produktion eller övergång till ekologisk produktion. Jordbrukare som har ett gällande avtal om övergång till ekologisk produktion från programperioden 1995-1999 och som under avtalets löptid övergår till stöd för ekologisk produktion i enlighet med denna förordning kan erhålla stöd för övergång till ekologisk produktion för den tid som för varje jordbruksskifte återstår av övergångsperioden.

36 §

Utbildning

Jordbrukare som saknar teoretiska kunskaper i ekologisk produktion skall under det första förbindelseåret delta i en av landskapsregeringen godkänd grundkurs i ekologisk produktion. Jordbrukare som under programperioden 1995-1999 genomgått en grundkurs i ekologisk produktion skall under den nya förbindelseperioden delta i minst en fortsättningskurs i ekologisk produktion.

6 kap.

Basstödet delprogram för extensiv vallodling

37 §

Allmänna villkor

Miljöstödets basstöd för delprogrammet för extensiv vallodling kan beviljas till jordbrukare som besitter en gårdsbruksenhet med minst en hektar åker och som uppfyller villkoren i 13, 23 och 38 §§.

Stödet kan betalas för grönfodervall, betesvall och ensilagevall. I bilaga 5 finns en förteckning i vilken ingår avsedda växter och växtgrupper.

Ett område som omfattas av ett avtal om extensifierat jordbruk från programperioden 1995-1999 kan inte erhålla sådant basstöd för extensiv vallodling som avses i denna förordning.

38 §

Gödsling och djurtäthet

Vallarna får inte behandlas med kemiska bekämpningsmedel. Kvävegödslingen får ske med högst hälften av de mängder som fastställs i bilaga 2 tabell 2.

En cirka en meter bred gödslad skyddsremsa skall lämnas längs de diken som omger det jordbruksskifte som omfattas av delprogrammet för extensiv vallodling. Mot vattendrag skall skyddsremsan var minst tre meter.

Djurtätheten på gårdsbruksenheten får inte överstiga en djurenhet per hektar. Vistas djuren på bete minst fyra månader om året kan gårdsbruksenhetens naturbetesareal medräknas vid uträkningen av gårdsbruksenhetens djurtäthet. När djurtätheten uträknas skall koefficienterna i bilaga 4 användas.

7 kap.
Basstödet delprogram för naturbeten

39 §

Allmänna villkor

Miljöstödets basstöd för delprogrammet för naturbeten kan beviljas till jordbrukare som besitter en gårdsbruksenhet på Åland med minst en hektar naturbetesmark.

En förutsättning för att jordbrukaren skall erhålla stöd enligt delprogrammet för naturbeten är att den åkermark som jordbrukaren har i sin besittning är ansluten till något av delprogrammen i miljöstödets basstöd enligt denna förordning eller till miljöstödets grundstöd enligt landskapsförordningen om jordbrukets miljöstöd (44/1997).

40 §

Betetryck och användning av bekämpningsmedel och handelsgödsel

Jordbrukaren skall under hela förbindelseperioden hålla betande husdjur på minst en hektar naturbeten.

Det stödberättigade området skall under hela förbindelseperioden årligen betas med ett tillräckligt betetryck under en så stor del av betesperioden att igenväxning av området förhindras. Kompletterande skötselåtgärder så som röjning, slåtter och putsning skall utföras för att bevara området i brukbart skick

På naturbetesmark som omfattas av miljöstödet får inte handelsgödsel eller bekämpningsmedel användas. Områden får inte bearbetas.

41 §

Djurtäthet

Stöd för naturbeten betalas på basen av antalet betande husdjur. Följande djurtätheter skall användas vid uträkningen av stödberättigad naturbetesareal:

<u>Djurslag</u>	<u>Antal djur/ha</u>
vuxna nötkreatur	0,5
ungnöt under åtta månader	0,8
vuxna får	1,8
häst	0,5
ponny	1,0

42 §

Områden som inte berättigar till stöd

Stöd för naturbeten betalas inte för skogsbruksmark. Med skogsbruksmark avses i detta sammanhang:

1) sådana områden som före den 1 januari 2000 i huvudsak använts för bedrivande av sådant skogsbruk som avses i landskapslagen (1998:83) om skogsvård,

2) sådana ytor där skogsförnyelse i enlighet med landskapslagen (1998:83) om skogsvård påbörjats före den 1 januari 2000. Med påbörjad skogsförnyelse avses avverkning i fröträds- eller skärmställning eller plantering efter kalavverkning,

3) sådana områden som i sin helhet består av trädbevuxen mark och där det dominerande trädslaget är tall eller gran och vars virkesförråd överskrider 70 m³/ha,

4) sådana områden som i sin helhet består av plantbestånd eller ungskog vars plantantal/stamantal kan anses bilda ett godtagbart plantbestånd enligt 5 § landskapsförordningen om skogsvård (86/1998) eller,

5) lövskog vars virkesförråd överskrider 100 m³/ha; hamlade äldre björkar och askar samt ek medräknas inte.

Stöd för naturbeten betalas inte för impediment eller tomtmark.

Om ett naturbetesskifte omfattar både stödberättigad och inte stödberättigad mark skall den del av marken som inte är stödberättigad räknas bort från jordbruksskiftets totala areal. Den stödberättigade marken skall bestå av minst 0,1 ha stora sammanhängande områden. Impediment och i 1 mom. 3, 4 och 5 punkten avsedda områden får förekomma i högst tio procent i ett stödberättigat område.

Basstöd för naturbeten kan inte erhållas för sådan mark som omfattas av ett avtal om specialstöd från programperioden 1995-1999.

---

11 kap. Särskilda bestämmelser

62 §

Kringgående av villkoren för miljöstöd och LFA-kompensationsbidrag

Miljöstöd eller LFA-kompensationsbidrag beviljas inte om sökanden vidtagit sådana åtgärder för ändring av åkerarealens besittningsförhållanden eller motsvarande vars uppenbara avsikt är att på ett konstgjort sätt uppfylla de allmänna villkoren för miljöstödet eller LFA-kompensationsbidragets beviljande eller att genom ifrågavarande åtgärder på ett konstgjort sätt undvika att efterfölja förutsättningarna för miljöstöd eller LFA-kompensationsbidragets beviljande.

63 §

Jordbrukarens rätt att upphäva en förbindelse eller ett avtal

En jordbrukare som ingått en förbindelse eller ett avtal enligt denna förordning har rätt att frånträda förbindelse eller avtalet före förbindelse- eller avtalsperiodens slut, från och med början av den månad jordbrukaren uppger. En jordbrukare som vill utnyttja sin rätt att häva förbindelsen eller avtalet skall lämna en skriftlig hävningsanmälan till landskapsregeringen minst tio arbetsdagar före den dag som jordbrukaren avser att häva förbindelsen eller avtalet. Även i fall där jordbrukaren utan en sådan grund som avses i 75 § inte lämnar in en årlig ansökan om utbetalning av stödet enligt 2 o § anses jordbrukaren frånträda sin förbindelse eller sitt avtal.

Om jordbrukaren häver förbindelsen eller avtalet under förbindelse- eller avtalsperioden skall det stöbelopp som har utbetalts återkrävas.

Om jordbrukaren häver förbindelsen eller avtalet på grund av force majeure eller naturliga omständigheter enligt i 76 § eller om förbindelsen eller avtalet överförs på en ny ägare eller annan nyttjanderättsinnehavare av gårdsbruksenheten enligt 65§ kan landskapsregeringen besluta att inte återkräva de utbetalda stödbeloppen.

En jordbrukare som fullföljt sin femåriga miljöstödsförbindelse från år 2000 eller 2001 kan frånträda förbindelsen vid utgången av det femte förbindelseåret utan att de utbetalda stödbeloppen återkrävs. Om jordbrukaren har förlängt sin miljöstödsförbindelse i enlighet med 2 p § kan förbindelsen inte efter det frånträdas utan att de utbetalda stödbeloppen återkrävs förutom i de fall som nämns i 3 mom och 65§ 4 mom.

64 §

Landskapsregeringens rätt att häva en förbindelse eller ett avtal

Landskapsregeringen kan häva en förbindelse eller ett avtal som avses i denna förordning om den jordbrukare som ingått förbindelsen eller avtalet har hemlighållit omständigheter som inverkat väsentligt på ingående av förbindelsen eller avtalet eller lämnat felaktiga uppgifter på någon väsentlig punkt, eller om jordbrukaren, gårdsbruksenhetens senare ägare eller nyttjanderättsinnehavare inte iakttar villkoren för stöden.

Jordbrukaren skall delges landskapsregeringens avsikt att häva avtalet minst tio arbetsdagar före den dag som landskapsregeringen avser att häva förbindelsen eller avtalet.

Om landskapsregeringen häver förbindelse eller avtalet skall stödet återkrävas i enlighet med landskapslagen (2003:65) om finansiering av landsbygdsnärningar.

65 §

Överföring av förbindelse eller avtal

Under förbindelse- eller avtalsperioden kan förbindelsen eller avtalet på ansökan överföras på gårdsbruksenhetens nya ägare eller nyttjanderättsinnehavare för återstoden av förbindelse- eller avtalsperioden. Den nya ägaren eller nyttjanderättsinnehavaren skall uppfylla de krav som denna förordning ställer på den som ingår förbindelsen eller avtalet.

Ansökan om en överföring enligt 1 mom. skall tillställas landskapsregeringen inom tio arbetsdagar från det att ägande- eller nyttjanderätten överförts.

Om ett övertagande inte sker på i 1 och 2 mom. avsett sätt, skall de utbetalda stödbeloppen återkrävas av stödmottagaren.

Om en stödmottagare som redan fullföljt tre år av sitt åtagande, slutligt upphör att bedriva jordbruk och om det visar sig vara omöjligt för efterträdaren att överta förbindelsen eller avtalet kan landskapsregeringen besluta att inte återkräva de utbetalda stödbeloppen.

Landskapsregeringen skall fatta beslut om överföring av förbindelsen eller avtalet. Finns flera ägare eller innehavare, skall mottagaren av tillkännagivelsen underrätta de övriga ägarna eller innehavarna om beslutet på det sätt som föreskrivs i lagen om delgivning i förvaltningsärenden (FFS 232/1966).

66 §

Överföring av delar av gårdsbruksenhetens areal under förbindelseperioden

En jordbrukare kan under förbindelseperioden överföra delar av sin gårdsbruksenhet till en annan jordbrukare. Jordbrukaren som mottar arealen kan foga den övertagna arealen till sin förbindelse för återstoden av förbindelseperioden enligt 69 §. Vid överföringen skall tillämpas vad som i 4 § stadgas om överföring av areal inom gårdsbruksenheten.

67 §

Minskning av gårdsbruksenhetens referensareal under förbindelseperioden

Gårdsbruksenhetens referensareal anses minska om

- 1) areal överförs från gårdsbruksenheten till en jordbrukare som inte har avgivit en motsvarande förbindelse eller som inte bifogar den överförda arealen till sin förbindelse
- 2) areal tas ur jordbruksproduktion
- 3) areal som vid övervakning konstateras vara permanent oodlat.

Om en gårdsbruksenhets referensareal minskar under förbindelseperiodens tre första år skall stödet som har erhållits för arealen i fråga återbetalas.

Om en gårdsbruksenhets referensareal minskar under förbindelseperiodens fjärde och femte år med högst 2,5 hektar eller med högst fem procent och minskningen beror på att ett arrendekontrakt upphört, kan landskapsregeringen besluta att inte återkräva stödet som har erhållits för arealen i fråga.

Referensarealen för miljöstödet tillåts minska med 49,99% då en förbindelse förlängs till utgången av programperioden 2000-2006 i enlighet med 2p§. Minskningen är tillåten oberoende vilken orsaken till minskningen är.

På ekologiskt odlade gårdar tillåts referensarealen minska vid förlängningen och under förbindelseperiodens sjätte och sjunde år på samma sätt som på konventionella gårdar.

68 §

Minskning av gårdsbruksenhetens areal under avtalsperioden

Arealen i ett avtal om specialstöd kan inte utan giltig orsak, exempelvis på grund av force majeure eller naturliga omständigheter enligt 63 §, minskas under avtalsperioden utan att de utbetalda stödbeloppen återkrävs.

69 §

Ökning av gårdsbruksenhetens referensareal under förbindelseperioden

Gårdsbruksenhetens referensareal anses öka om

- 1) till gårdsbruksenhet fogas areal som inte ingått i den tidigare ägarens eller innehavarens referensareal och den som övertagit arealen ansöker om LFA-kompensationsbidrag och/eller miljöstödet basstöd för arealen samt om
- 2) nyröjningar och tidigare permanent oodlade områden tas i bruk och för områden söks LFA-kompensationsbidrag och/eller miljöstödet basstöd.

Om en stödmottagare utökar sin gårdsbruksenhets referensareal under förbindelseperioden kan landskapsregeringen efter ansökan bevilja att förbindelsen utökas till att omfatta även den tillagda arealen för återstoden av förbindelseperioden under förutsättning att minst två år kvarstår av förbindelseperioden och att den tillagda arealen tidigare omfattats av en förbindelse hos någon annan jordbrukare.

Om området inte tidigare omfattats av en förbindelse hos någon annan jordbrukare och den tillagda arealen överstiger 50 procent av den ursprungliga förbindelsearealen eller är mera än två hektar stor skall den ursprungliga förbindelsen ersättas med en ny, femårig förbindelse för gårdsbruksenhetens hela areal på villkor som är minst lika stränga som den ursprungliga förbindelsen.

Under förbindelseperiodens fjärde och femte år kan inte en ny areal fogas till stödsystemet. Om arealen som jordbrukaren får i sin besittning under förbindelseperiodens fjärde och femte år inte tidigare omfattats av en förbindelse hos en annan jordbrukare, kan jordbrukaren som övertar marken avge en ny femårig förbindelse som omfattar även den tillagda arealen.

---

71 §

Byte av jordbruksskiften under förbindelseperioden

En jordbrukare kan i regel inte under förbindelseperioden byta sina jordbruksskiften mot en annan jordbrukares jordbruksskiften. Byte kan dock tillåtas om bytet är nödvändigt för en sund växtföljd eller andra motsvarande orsaker. Jordbrukarna som byter jordbruksskiften med varandra skall båda vara anslutna till miljöstödet basstöd och anhålla om bytet hos landskapsregeringen.

72 §

Ändringar i förhållanden

Jordbrukare som har ingått förbindelse eller avtal skall göra en anmälan till landskapsregeringen om sådana förändringar som avses i 75 och 76 §§ eller övriga förändringar av betydelse i förhållanden som berör jordbrukaren eller gårdsbruksenheten. Anmälan skall göras inom tio arbetsdagar efter att förhållandena ändrats.

74 §

Påföljder vid brister eller försummelser

Vid övervakningen bestäms arealen och den odlade grödan i enlighet med jord- och skogsbruksministeriets förordning om övervakning av arealbaserade stöd (jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling 44/06).

Arealfelen beräknas utifrån de vid övervakningen godkända arealer. Vid beräkningen av arealfel för en växtartsgrupp eller stödtyp tas inte de jordbruksskiften i beaktande för vilka jordbrukaren har använt av administrationen godkända arealer. Inte heller beaktas jordbruksskiften som förkastats på grund av att odlingstekniska åtgärder enligt goda odlingsmetoder inte har vidtagits.

Skillnader mellan uppgivna och godkända arealer föranleder inte påföljder enligt artikel 51 i kommissionens förordning 2004/796/EG till den del skillnaden beror på felaktig digitalisering av kantlinjerna för ett skifte. För att sanktioner enligt artikel 51 i kommissionens förordning 2004/796/EG inte skall tillämpas förutsätts att den sammanlagda areal som uppgivits för jordbruksskiftena är lika stor som eller mindre än den av administrationen godkända arealen och att den digitaliserade arealen omfattar högst 20 % uppmätt annan areal än åker eller areal som inte är i sökandens besittning. Då villkoren uppfylls mäts skiftet med användning av toleranserna för ett specifikt mätinstrument.

Konstateras det vid övervakningstillfället att den verkliga odlingsväxten tillhör en annan växtartsgrupp än den som anmälts på ansökningsblanketten skall skiftet förkastas för stödet i fråga. Konstateras att ett skifte som sökanden meddelat som odlat inte är odlat skall skiftets areal förkastas vid övervakningen.

Om det vid en kontroll konstateras brister eller försummelser beträffande goda odlingsmetoder inklusive iakttagande av allmän miljölagstiftning skall inget stöd beviljas för de jordbruksskiften som berörs av bristen eller försummelsen. Skiftets areal skall dras av från den för växtartgruppen godkända arealen efter att de sanktioner som hänför sig till arealen har fastställts. Är summan av arealerna på de skiften som förkastas över 20 procent av summan av arealerna på de skiften som är berättigade till miljöstöd eller LFA-kompensationsbidrag eller över 20 procent av avtalsarealen för miljöspecialstöd skall en påföljd enligt artikel 51 i kommissionens förordning 2004/796/EG påföras.

Om bristen eller försummelsen är sådan att den inte kan begränsas till något enskilt skifte skall påföljderna omfatta hela det stöd som kunde ha beviljats för gårdsbruksenheten. Om försummelserna är märkbara kan landskapsregeringen helt låta bli att bevilja stöd till gårdsbruksenheten under det ifrågavarande året. I lindrigare fall kan stödet beviljas minskat med 0-50 procent beroende på försummelsens omfattning. Är det i fråga om en mycket liten brist kan jordbrukaren ges enbart en anmärkning som antecknas i protokollet.

Om det vid en kontroll konstateras brister eller försummelser beträffande villkoren för basstödet skall basstödet beviljas sänkt med 0-50 procent beroende på försummelsens omfattning. Påföljderna riktas till det totala basstödet som fås när stödet för samtliga

delprogram och frivilliga åtgärder som gården omfattas av sammanräknas. Nedskärningarna som görs med anledning av brister i stöd villkoren görs från det belopp som återstår efter att påföljderna från arealövervakningen verkställts. Om försummelsens sammanlagda procentmängd överstiger 50 procent beviljas inget basstöd för det ifrågavarande året.

Leder övervakningen av villkoren för erhållande av stödet för miljöbasstödet frivilliga åtgärder till sådana påföljder som skall riktas till ett enskilt skifte skall hela jordbruksskiftets areal i växtartsgruppen för den frivilliga åtgärden förkastas. Ett förkastat jordbruksskifte skall beaktas vid uträkningen av arealavvikelsen. Förkastas stödet för en frivillig åtgärd på samtliga skiften skall, förutom de sanktioner som skall påföras enligt artikel 51 i kommissionens förordning 2004/796/EG, dessutom hela basstödet reduceras med 2 procent.

Konstateras i villkoren för erhållande av miljöstödet frivilliga åtgärder sådana brister som leder till påföljder som riktas till hela stödet som beviljas för den frivilliga åtgärden skall reduceringen göras från det stödbelopp som återstår efter att de skiftesvisa påföljderna verkställts. Förkastas hela stödet för en frivillig åtgärd skall också hela basstödet reduceras med 2 procent.

Konstateras att det verkliga djurantalet som på gården föds upp enligt ekologiska produktionsmetoder är mindre än det i ansökan uppgivna antalet skall stödet för ekologisk husdjursproduktion beräknas på basen av det vid övervakningen konstaterade antalet djur. Om avvikelserna i djurantalet även leder till att den areal som stödet för ekologisk husdjursproduktion betalas för minskar skall sanktioner påföras i enlighet med artikel 51 i kommissionens förordning 2004/796/EG.

Konstateras att det verkliga antalet betande husdjur på gården är mindre än det i ansökan uppgivna antalet skall basstödet för naturbeten och specialstödet för prioriterade naturbeten beräknas på basen av det vid övervakningen konstaterade antalet betande djur. Om avvikelserna i djurantalet även leder till att den areal som stödet för naturbeten betalas för minskar skall sanktioner påföras i enlighet med artikel 51 i kommissionens förordning 2004/796/EG

Konstateras att betesarealen omfattar sådana områden som inte är stödberättigade skall de icke stödberättigade arealerna minskas från betets totala areal och eventuella sanktioner påföras enligt artikel 51 i kommissionens förordning 2004/796/EG.

Om det vid en kontroll konstateras brister eller försummelser beträffande villkoren för specialstödet skall specialstödet beviljas sänkt med 0-50 procent beroende på försummelsens omfattning. Om försummelsens sammanlagda procentmängd inom ett avtal överstiger 50 procent beviljas inget specialstöd för det ifrågavarande året.

Om det vid övervakningen av miljöstödet specialstöd konstateras att stöd villkoren inte uppfylls på hela eller på delar av ett jordbruksskifte skall inget specialstöd i fråga beviljas för jordbruksskiftet och hela jordbruksskiftets areal skall förkastas i växtartsgruppen för specialstödet.

Saknar gårdsbruksenheten en i 19§ avsett utrymme för lagring av stallgödsel skall inget basstöd och specialstöd utbetalas.

Om bristerna eller försummelserna upprepas under resten av förbindelse- eller avtalsperioden kan landskapsregeringen häva förbindelsen eller avtalet i enlighet med bestämmelserna i 64 §.

I fråga om sänkning av miljöstödet eller kompensationsbidraget enligt denna paragraf skall även iaktas vad som föreskrivs i landskapsregeringens beslut om övervakning av jordbrukets miljöstöd och LFA-kompensationsbidrag vid Ålands landskapsregering.

75 §

Force majeure

Med force majeure avses följande onormala eller oförutsedda händelser som sker oberoende av odlaren och som inte kan undvikas trots nödvändig försiktighet:

- a) jordbrukaren avlider,
- b) jordbrukaren är oförmögen till arbete under en längre tid,
- c) en betydande del av den jordbruksmark som jordbrukaren äger eller innehar exproprieras, denna expropriation inte kunde förutses den dag då ansökan lämnades in,
- d) en allvarlig naturkatastrof som förorsakar betydande skada på gårdsbruksenheten,
- e) de byggnader som är avsedda för uppfödning av djur samt förvaring av foder förstörs genom en olyckshändelse samt
- f) en epizooti som berör hela eller del av jordbrukarens djurbesättning.

Anmälan om ett fall av force majeure och därtill hörande bevismaterial skall skriftligen tillställas landskapsregeringen inom tio arbetsdagar från det att jordbrukaren är i stånd att göra detta.

76 §

Naturliga omständigheter

Naturliga omständigheter som förorsakat ändringar i gårdsbruksenhetens areal eller i antalet husdjur beaktas vid utbetalningen av stöd. Sådana omständigheter är bland annat vägarbeten eller motsvarande samt dödsfall som drabbar djuren genom olyckshändelse och slakt på grund av sjukdom.

BILAGA 1

Högsta tillåtna mängden fosfor (kg/ha)

	Bördighets klass					
	Dålig	Rätt dålig	Försvarlig	Tillfredsställande	God	Hög
Spannmål						
- råg, vete	40	30	25	15	10	-
- korn	43	33	28	18	13	-
- havre	35	25	20	10	5	-
- blandsäd korn/havre	39	29	24	14	9	-
- helsädesensilage	50	40	30	20	15	
Oljeväxter	40	30	25	15	10	-
Baljväxter	40	30	25	15	10	-
Vall						
- ettåriga fodervallar	50	40	30	20	15	
- vallens skyddssäd	65	55	45	35	25	-
- vall anlagd på sommaren eller hösten	55	45	35	25	15	-
- flerårig vall						
* bete	40	30	20	10	-	-
* övriga fodervallar	50	40	30	20	10	-
-frövall	43	33	28	18	13	-
Potatis	75	75	75	55	35	20
Sockerbeter						
- blasten nedplöjd	70	70	70	50	30	10
- blasten skördad	80	80	80	60	40	20

Skördenivå: spannmål 4000 kg/ha, oljeväxter 2000 kg/ha

Om skördenivån för spannmål och oljeväxter är 25 % lägre skall de i tabellen presenterade fosformängderna minska med 3 kg

Fosforgödslingen kan justeras på basen av skördenivån enligt följande:

- om skörden för spannmål och oljeväxter är 25 % högre kan de i tabellen presenterade fosformängderna öka med 3 kg

- om skörden för spannmål och oljeväxter är 50 % högre kan de i tabellen presenterade fosformängderna öka med 6 kg

BILAGA 2

Tabell 1. Högsta tillåtna mängden kväve (kg/ha) till spannmål och oljeväxter

Gröda	Ler- och mjäljordar	Grova mineraljordar	Organogena jordar
KORN			
Optima, Annabell, Tolar, S W Wikingett, Viskosa, Tofta, Video, Mentor, Barke, Luberon, Scarlett, Inari, Prisma	110	100	60
Tyra, Saana, Viivi, Mette, Kustaa, Kymppi, Kinnan, Filippa, Ida, Gaute	110	100	60
Rolfi, Arve, Artturi, Loviisa	100	80	50
Kunnari, Thule, Jyvä, Erkki, Pohto	100	80	50
Botnia	90	70	40
MALTKORN			
Ölmalt			
Barke	90	80	60
Saana, Scarlett, Kustaa	90	80	60
Enzymmalt			
Hjan Pokko	90	80	40
Kilta	90	70	40
HAVRE			
Salo, Katri, Belinda, Virma, Kolbu, Roope	110	90	60
Freja, Suomi, Revisor, Lisbeth, Puhti, Yty	100	90	50
Fiiia, S W Vaasa, Aslak, Aarre, Veli, Svala, Leila	100	90	50
VÄRVETE			
Bastian, Zebra, Anniina, Tjalve, Vinjett, Amaretto, Kruunu, Mahti	120	110	70
Luja, Manu, Heta, Satu	120	110	70
Reno, Runar	110	90	50
Kadett	110	90	50
VÄRRYBS			
S W Rebus, Riikka, Pouta, Kultra, Tuli, Harmoni, Valo, Hohto	120	100	70
VÄRRAPS			
Sponsor, Wildcat, Kunto, Sanni, Hyola 38	120	110	80
ÄRT- OCH BONDBÖNA			
Karita	50	50	40
Övriga sorter utan stödväxt	40	40	30
Övriga sorter med stödväxt	60	60	30
RÄG PÅ HÖSTEN	30	30	20
RÄG PÅ VÅREN			
Picasso, Mader, Espritt	120	100	40
Walet, Amilo	110	90	40
Elvi, Akusti, Kartano, Riihi	110	90	40
Ponsi, Anna	100	80	40
Hjan Jussi, Voima	100	80	40
Sampo	80	60	30
Ensi			
VÄRRÄG			
Juuso	100	80	60
HÖSTVETE PÅ HÖSTEN	30	30	20
HÖSTVETE PÅ VÅREN			
Tarso, Gunbo, Tryggve, Urho, Folke, Kosack, Ramiro	120	110	50
Hjan Ilves, Pitko, Aura, Otso	120	100	40
RÄGVETE PÅ HÖSTEN	30	30	20
RÄGVETE PÅ VÅREN			
Pinokio, Fidelio, Prego, Ulrika, Moreno	120	110	40

- Skördenivå: 4000 kg/ha spannmål, 3000 kg/ha baljväxter, 2000 kg/ha oljeväxter

- Vid användning av långverkande gödselmedel på hösten skall kvävemängden minskas med 10 kg på våren

- Justering på basen av skördenivån:

Skörd kg/ha	1 500	2 000	2 500	3 000	3 500	4 000	4 500	5 000	5 500	6 000
Spannmål				-20	-10	0	+10	+20	+30	+40
Oljeväxter	-20	0	+20	+40						

- Justering på basen av förfrukt för spannmål oljeväxter, ärter och bonböna:

Förfrukt	Ökning kg N/ha
Mycket halm nedplöjd	+10
Träda med italienskt rajgräs, ogödslad	+10

Tabell 2. Högsta tillåtna mängden kväve (kg/ha) till vall och grönfoderväxter

Gröda	Spridningstid	Södra och Mellersta Finland		
		Ler- och mjäljordar	Grova mineraljordar	Organogena jordar
Slättervall				
Hövallar	på våren	100	100	100
	på återväxten	80	80	80
Klöverhaltiga vallar	på våren	80	80	80
	på återväxten	50	50	50
Klöverdominerade vallar	på våren	60	60	60
	på återväxten	40	40	40
Ensilage och grönfoderväxter				
Fleråriga vallar	på våren	100	100	100
	på 2:a skörden	100	100	100
	på 3:e skörden	50	40	40
Fleråriga klöverhaltiga vallar	på våren	80	80	80
	på 2:a skörden	50	50	50
Fleråriga klöverdominerade vallar	på våren	60	60	60
	på 2:a skörden	40	40	40
Ettårigt rajgräs	på våren	100	100	90
	på 2:a skörden	100	100	90
	på 3:e skörden	50	40	50
Grönfoderspannmål	på våren	100	100	100
Grönfoderspannmål + rajgräs eller annan vallväxt	på våren	100	100	90
	på 2:a skörden	100	100	90
	på 3:e skörden	50	40	50
Grönfoderspannmål + raps	på våren	120	120	120
Grönfoderspannmål + vicker	på våren	60	60	50
Helsäd: korn	på våren	120	100	90
Helsäd: vårveve	på våren	130	110	100
Helsäd: höstveve, rågvete	på hösten	30	30	20
	på våren	130	110	100
Bete				
Fleråriga vallar, 3 spridningar	på våren	90	90	80
	på 2:a skörden	80	80	70
	på 3:e skörden	50	50	40
Fleråriga vallar, 4 spridningar	på våren	80	80	70
	på 2:a skörden	70	70	60
	på 3:e skörden	40	40	30
	på 4:e skörden	30	30	30
Vallanläggning				
Skyddssäd, till mognad	på våren	Från den sortvisa kvävemängden i tabell 1 avdras minst 10 kg/ha		
Skyddssäd, till helsäd	på våren	Från kvävemängden för helsäd i denna tabell avdras minst 10 kg/ha		
Grönfoder	på våren	100	100	80
Som skyddssäd, ettårigt rajgräs	på våren	100	100	80
	på 2:a skörden	100	100	80
	på 3:e skörden	50	40	50
Utan skyddsväxt	på våren	80	80	70
	på 2:a skörden	30	30	30
Vallanläggning på sommaren	vid anläggning	60	60	50
Vallanläggning på hösten	vid anläggning (före 1.9)	30	30	30
Tilläggs gödsling på vallbrodden (tas med i N-givan för skyddssäd)	På brodden sommartid eller i början av augusti	30	30	30
Utsädesodling				
Timotej	på våren	100	90	60
Ängsvingel	på våren	120	110	70
Hundäxing	på våren	100	90	60
Westerwoldiskt rajgräs	på våren	100	100	60

Med klöverhaltiga vallar avses vallar som innehåller klöver. Med klöverdominerade vallar avses vallar där andelen klöver i beståndet är över 50%.

Fördelningen mellan spridningarna är riktgivande, den totala mängden får inte överskridas.

Tabell 3. Högsta tillåtna mängden kväve (kg/ha) till sockerbeter

	Högsta tillåtna mängden kväve
Om blasten plöjs ned	120 kg/ha
Om blasten ej plöjs ned	140 kg/ha (på torvjordar 130 kg)
Om halmen plöjs ner	150 kg/ha (på torvjordar 130 kg)

Tabell 4. Högsta tillåtna mängden kväve (kg/ha) till potatis

	Högsta tillåtna mängden kväve
Basnivå för matpotatis och livsmedelsindustrimatpotatis - skördenivå 30 ton /ha	70 kg/ha
Basnivå för stärkelsepotatis - skördenivå 30 ton/ha	90 kg/ha
Matpotatis och livsmedelsindustrimatpotatis - höjd giva, skördenivå minst 40 ton/ha	100 kg/ha
Stärkelsepotatis - höjd giva, skördenivå minst 40 ton/ha	120 kg/ha
Tidig potatis	60 kg/ha
Tidig potatis + fånggröda	80 kg/ha

BILAGA 3

Anvisningar för växtföljd i grönsaksodling

Växt	Kortaste växtföljd- somlopp, år	Längsta intervall på samma skifte, år
Kål	4	2
Morot	4	2
Palsternacka	4	2
Lök	5	2
Purjo	5	2
Rödbeta	3	2
Selleri	4	1
Ärt, bönor	4	2
Persilja	4	1
Dill	4	2
Frilandsgurka	4	2
Pumpa, squash, sallat	3	2
Spenat	3	2

BILAGA 4

Omräkningskoefficienter för djurenheter

Djurslag	Omräkningskoefficient
Mjölkkor	1
Dikor	0,5
Kvigor, köttnöt, avelstjurar (> 8 mån.)	0,37
Ungboskap (< 8 månader)	0,18
Sugga med grisar	0,5
Gödsvin, avelssvin, sinsuggor	0,14
Hästar	0,5
Ponnyer	0,37
Getter, getter med killingar	0,18
Får, tackor med lamm	0,11
Värphönor (> 6 mån.)	0,011
Broiler, unghöns	0,0028

Växtförteckning

<p>Spannmål</p> <ul style="list-style-type: none"> - Höstvet - Vårvet - Durumvet - Spältvet - Rågvet - Vårråg - Höstråg - Maltkorn - Bovete - Majs - Sockermajs - Övriga spannmålsväxter <p>Foderspannmål</p> <ul style="list-style-type: none"> - Foderkorn - Havre - Blandsäd - Grönsäd <p>Proteingrödor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Matärt - Foderärt - Blandade grödor - Proteingrödor + oljeväxter - Ärt/bondböna + spannmål högst 15 % - Bondböna - Vicker - Sötlupin - Övriga proteingrödor <p>Potatis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Matpotatis - Industrimatpotatis - Stärkelsepotatis - Övrig potatis - Tidig potatis (under fiberduk) - Sättpotatis (för prod. av certifierad sättpotatis) - Sättpotatis (egen förökn. till sättpotatis) - Sättpotatis (egen förökn. till stärkelsesättpotatis) <p>Sockerbetor</p> <ul style="list-style-type: none"> - sockerbetor för sockerproduktion - sockerbetor för fröproduktion <p>Specialväxter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Foderrotfrukter och foderkål, för fröproduktion - Tobak - Fiberbrännässla - Humle - Oljedådra - Hampa (t.ex. för pappersindustri) - Fiberhampa - Spånadslin - Frökryddor och drogväxter - Prydnadsväxter - Plantskoleodling 	<p>Oljeväxter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vårrybs - Höstrybs - Vårraps - Höstraps - Solros - Oljelin - Sojaböna <p>Grönsaker</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trädgårdsärt - Buskböna - Vitkål/huvudkål - Kinakål - Blomkål - Morot - Rödbeta - Kålrot - Rova - Rotselleri - Palsternacka - Matlök - Sticklök - Purjolök - Frilandsgurka - Pumpa - Spenat - Huvudsallat - Rabarber - Rödkål - Savojkål - Brysselkål - Broccoli - Kålrabbi - Blekselleri - Rädisa - Sötfänkål - Zucchini - Isbergssallat - Jättelök - Grönkål (bladkål) - Dill - Persilja - Örtkryddor - Vitlök - Pepparrot - Störböna - Övriga sallader - Övriga grönsaker
--	---

<p>Växthusgrönsaker</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tomat - Växthusgurka - Paprika - Melon <p>Frukt och bär</p> <ul style="list-style-type: none"> - Äpple - Övriga frukter - Svarta vinbär - Röda vinbär - Vita vinbär - Hallon - Krusbär - Jordgubbe - Åkerbär - Amerikanskt blåbär - Havtorn - Bäraronia - Övriga bärväxter <p>Grüngödslingsvall</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grüngödslingsvall <p>Grönfodervall</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1-årig torrhö-, ensilage- och grönfodervall - Flerårig torrhö-, ensilage- och grönfodervall - Permanent torrhö-, ensilage- och grönfodervall <p>Betesvall</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1-årig betesvall - Flerårig betesvall - Permanent odlad betesvall <p>Frövall</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1-årig frövall - Flerårig frövall <p>Ensilagevall</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1-årig ensilagevall - Flerårig ensilagevall - Permanent ensilagevall <p>Övriga foderväxter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Övriga foderväxter - Grönmjölshö - Rörfen - Grönsäd - Foderrotfrukter och foderkål, till foder <p>Naturbeten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naturbeten och ängar som är i bruk - Skogsbete - Hagmark - Plantskola för skogsträd 	<p>Trädor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nonfood-träda (CAP) - Behandlad för beskogning - CAP-träda (ej non food) <ul style="list-style-type: none"> - Öppen träda - Stubpträda - Ettårig grönträda - Flerårig grönträda som bryts på hösten, sås inte med höstsäd <ul style="list-style-type: none"> - Flerårig grönträda som inte bryts på hösten eller som sås med höstsäd - Ekologisk träda <ul style="list-style-type: none"> - i CAP-användning - i övrig användning <p>Övrigt</p> <p>Tillfälligt icke odlad areal</p> <p>Trädgårdsland</p> <p>Permanent icke odlad åker</p> <p>Avtalsareal för specialstöd</p> <p>Skyddszonsvall</p>
--	---